

MEERJAREN BELEIDSPLAN 2022-2025

de Bibliotheek

Schiedam

Inhoudsopgave Meerjarenbeleidsplan (MJB) 2022-2025

1. Voorwoord

2. Beleid en Context

- Flexibiliteit
- Motor van de vaardige samenleving
- Kernwaarde: Thuishaven in Schiedam
- Routekaart
- Visie en Missie

3. Thuishaven

- De Korenbeurs
- In de wijk
- De Bibliotheek Schiedam en haar partners
- Programma
- Collectie
- Online Bibliotheek
- Gestelde doelen 2022-2025

4. Het bevorderen van de geletterde samenleving

- Gezinsaanpak
- Ons programma voor 0 tot 18 jaar in grote lijnen
- Cultuureducatie
- Gestelde doelen 2022-2025

5. Een leven lang leren en participeren in de (digitale) informatiesamenleving

- Basisvaardigheden vanuit het DigiTaalhuis en het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)
- Inburgering
- Gestelde doelen 2022-2025

6. Bedrijfsvoering

- HRM
- Communicatie & PR
- Facility Ondersteuning
- Informatie en Communicatietechnologie (ICT) en AVG
- Kwaliteitscertificaat
- Financiën
- Gestelde doelen 2022-2025

7. Bronnen en Bijlagen

01. VOORWOORD

Dit plan werd geschreven in de periode van november 2020 tot en met augustus 2021. Een bijzondere periode, waarin de Bibliotheek Schiedam 100 jaar werd; 100 jaar open en opeens zomaar een klein jaar dicht. Tijd en aanleiding voor reflectie, ook op de organisatiestructuur. Duidelijk werd dat de uitvoering van de drie programmalijnen in de komende beleidsperiode conform de lijnen van de landelijke netwerkagenda zal worden voortgezet:

- *Het bevorderen van de geletterde samenleving*
- *Participatie in de (digitale) informatiesamenleving*
- *Een leven lang leren*

Tot en met 2021 werden deze speerpunten in Schiedam als volgt geformuleerd:

- *Participatie en zelfredzaamheid*
- *Persoonlijke ontwikkeling*
- *Leesbevordering en informatievaardigheden*

Een vierde lijn, die van *Verandering en verbreding van de bibliotheek* wordt vanaf 2022 geïntegreerd in bovengenoemde lijnen. Communicatie, fysiek en digitaal, krijgt bij die integratie een nadrukkelijke rol. Flexibiliteit, balans en nadere uitwerking tussen vorm en inhoud is in dit meer en meer virtuele tijdperk vol streaming, sociale media en de aanhoudende waan van de dag onontbeerlijk.

Door aan de slag te gaan met bovengenoemde programmalijnen kunnen we aan zowel de gemeentelijke als de maatschappelijke opgaven recht doen. Daarmee blijft de Bibliotheek Schiedam de laaggeletterdheid omarmen en tegelijkertijd de geletterdheid vieren, steeds weer. Dat laatste ook duidelijk uitgebreid en aangevuld met structurele programmering op het gebied van cultuureducatie, samen krachten bundelend in een gastvrij Schiedam. Zo blijft de organisatiestructuur op hoofdlijnen onveranderd met focus op de doelgroep en gefundeerde inhoud. De praktische uitwerking krijgt vorm in jaarplannen.

We gaan weer aan de slag, met een helder plan, tot stand gekomen onder bijzondere omstandigheden. We gaan weer aan de slag met bijzonder gemotiveerde en betrokken medewerkers en mensen uit diverse hoeken van de samenleving, in en om de stad. En we gaan weer aan de slag, omdat we opnieuw het verschil willen maken.

We hebben een plan, ik heb er zin in!

Theo Schilthuizen, directeur - bestuurder
Stichting Bibliotheek Waterweg (Schiedam)
Schiedam, september 2021

02. BELEID EN CONTEXT

Het is zover; tijd en ruimte voor een geactualiseerd beleidsplan van *de Bibliotheek Schiedam* voor de periode 2022-2025. Een helder plan, aansluitend op het huidige plan over de periode 2018 tot en met 2021:

De Bibliotheek Schiedam, inmiddels een vertrouwde thuishaven in de stad, gaat verder...

De totstandkoming van dit beleidsplan is, zoals gebruikelijk, een gezamenlijke inspanning van het managementteam, in goed overleg met medewerkers en in samenspraak met de Raad van Toezicht van de Bibliotheek Schiedam, in het licht gezien van de geactualiseerde missie en visie op modern bibliotheekwerk.

Dit beleidsplan is geschreven in de zomer van 2021, tijdens aanhoudende pandemische ontwikkelingen, naar het einde van een natte zomer. Kansen en bedreigingen blijven elkaar in rap tempo opvolgen. Ook voor een professionele organisatie die lang moest *navigeren als in de mist zonder kompas* en nu nog steeds scherp navigerend onder bijzondere omstandigheden.

FLEXIBILITEIT

En dat lukt, natuurlijk. De organisatie paste en past zich aan, liet en laat zich van haar beste kant zien. Fysiek, digitaal, communicerend met de stad, in de stad, voor de stad. Een boeiende uitdaging, een kwestie van de lange adem waarbij medewerkers en vrijwilligers zich met energie en passie blijven inzetten. Flexibiliteit is daarbij nu meer dan ooit een belangrijke organisatorische kernkwaliteit. Hetzelfde geldt in zeker zin voor dit beleidsplan. De plannen en de doelen, de ambities voor de komende jaren helder en precies formuleren, vragen extra aandacht in onzekere tijden. Dat alles met de bekende knipoog naar Darwin:

*“It is not the strongest nor the most intelligent Library that will survive,
but the one that is most adaptable to change.”*

MOTOR VAN DE VAARDIGE SAMENLEVING

Meer dan ooit lijken nut en noodzaak van modern bibliotheekwerk vanzelfsprekend. Vanzelfsprekend voor de samenleving in het algemeen en voor leden en bezoekers in het bijzonder. Met laaggeletterdheid en kansengelijkheid als voornaamste uitdagingen, beiden in alsmaar toenemende mate. Bibliotheken fungeren daarbij als ‘motoren van een vaardige samenleving’. We stellen burgers in staat om volwaardig te participeren en zich een leven lang te blijven ontwikkelen. De Bibliotheek Schiedam behoort hiermee tot de basisinfrastructuur van de gemeente. Een structurele financiering is daarom onontbeerlijk. Wel roept die positie de vraag op of de bibliotheek (nog steeds) alleen uit cultuurgelden moet worden gefinancierd, of ook uit andere gelden zoals het sociale domein en het onderwijs.

De Bibliotheek Schiedam staat midden in de maatschappij en probeert zo dicht mogelijk bij de gebruikers te staan; fysiek en digitaal, met haar breed gewaardeerde hoofdvestiging De Korenbeurs als veilige en gastvrije thuishaven midden in de aantrekkelijke, levendige binnenstad.

KERNWAARDEN: THUISSHAVEN IN SCHIEDAM

De Bibliotheek Schiedam zit in het DNA van *alle* Schiedammers: dichtbij, dynamisch, authentiek, levendig en vernieuwend. Met deze kernwaarden wil de Bibliotheek Schiedam een veilige thuishaven bieden om te kunnen ontdekken, te onderzoeken, te ondernemen, zich persoonlijk te ontwikkelen en te ontspannen.

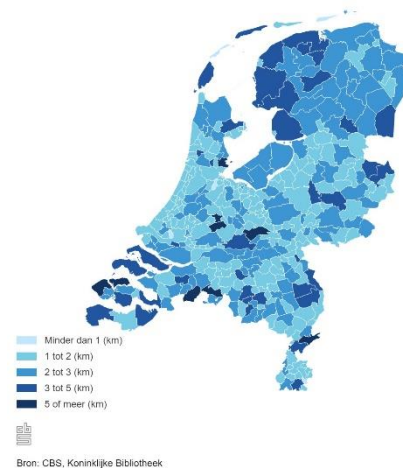
Het recente rapport van de Raad voor Cultuur ‘Een bibliotheek voor iedereen’ bevestigt belang en noodzaak van een nabije bibliotheek. Zo heeft iedere Schiedammer toegang tot de vijf wettelijk vastgelegde kernfuncties, met daarbij het belang van bibliotheken voor taalvaardigheden, plaats voor jongeren, digitalisering en digitale vaardigheden goed verwoord. De functies van de bibliotheek zijn in 2015 vastgelegd in de nieuwe bibliotheekwet, de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen.¹ De functies dragen bij aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek:

1. ter beschikking stellen van kennis en informatie
2. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie
3. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur
4. organiseren van ontmoeting en debat
5. kennis laten maken met kunst en cultuur

Uitvoering van deze functies draagt in hoge mate bij aan het realiseren van culturele en maatschappelijke doelstellingen van de gemeente.

Goed vast te stellen dat de Bibliotheek Schiedam, ondanks bezuinigingen en gedwongen aanpassingen, zich sinds 2014 meer en meer heeft weten te ontwikkelen tot een van de meest nabije bibliotheken van Nederland. Waar een gemiddelde Nederlander zo'n twee kilometer moet lopen om bij een bibliotheek terecht te komen, is dat voor een Schiedammer gemiddeld slechts negenhonderd meter, heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) becijferd.² Daarmee behoort Schiedam tot een select clubje gemeenten. Met gelijkblijvende middelen zijn inloop- en uitleenpunten in verschillende wijken gerealiseerd, is er een jeugdbibliotheek in Schiedam Noord en zijn er schoolbibliotheken op vrijwel iedere (basis)school.

Gemiddelde afstand tot dichtstbijzijnde bibliotheekvestiging of -servicepunt, 2020

Meer dan ooit is het tijd voor een gezamenlijke aanpak de komende jaren, gemeente, onderwijs, maatschappelijke partijen, met een bibliotheek als partner, niet als wondermiddel. Een partner die bereid en in staat is samen te werken, aan te pakken en door te pakken.

¹ <https://www.debibliotheken.nl>wsob>

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/32/nederlander-woont-gemiddeld-2-kilometer-van-bibliotheek>

ROUTEKAART

De inzichten en keuzes van een succesvolle middelgrote stadsbibliotheek zijn door de recente geschiedenis meer en meer gevormd en verder uitgediept. De 'roadmap' voor dit meerjarenbeleidsplan wordt uitgestippeld door vele bronnen. Het oorspronkelijke *Unesco Manifest* is daarbij een belangrijk handvat, de door de VN in 2015 vastgestelde SDG's en de keuzes daaruit. De bibliotheekwet in 2015, de evaluatie daarvan en de recent verschenen *Nationale Netwerkagenda 2021-2023* met daarin de drie belangrijkste maatschappelijke opgaven is uiteraard ook koersbepalend. De gemeentelijke leidraad, de *Strategische Agenda Onderwijs 2020-2024* en het *Ambitieplan Taalvaardig Schiedam* bepalen eveneens welke afslagen we nemen op belangrijke kruispunten. Leesbaarheid vraagt zo duidelijk om een plan op hoofdlijnen. Genoemde bronnen en meer stukken zijn daarom als bijlagen opgenomen.

VISIE EN MISSIE

Dit alles leidt tot een geactualiseerde visie en missie:

ONZE VISIE

Ieder mens is een bron van kennis en verhalen. De Bibliotheek Schiedam dient als schakel tussen deze kennis en overige beschikbare informatie en biedt een plek, fysiek dan wel virtueel, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, van elkaar leren en zich kunnen ontwikkelen. De bibliotheek is een thuishaven voor inspiratie voor, door en met Schiedammers op sociaal, maatschappelijk en cultureel gebied.

ONZE MISSIE

In deze digitale en individualistische wereld wil de Bibliotheek Schiedam een openbare en neutrale plek in de maatschappij zijn voor iedereen. De bibliotheek zet haar medewerkers, locaties, middelen en collectie in om de gemeenschap te ondersteunen, te verrijken en samen te brengen en op die manier de kansgelijkheid en geletterdheid te bevorderen.

03. THUIHAVEN IN 'N LEVENDIG SCHIEDAM

De Schiedamse bevolking heeft een grote diversiteit aan culturele achtergronden met een veelkleurig verhaal. Een bezoek aan de Bibliotheek Schiedam is een toegankelijke manier om in contact te komen met kunst, cultuur, ontmoeting en debat vanuit verschillende perspectieven. De Bibliotheek Schiedam heeft als doel dat alle Schiedammers in contact kunnen komen met kunst en cultuur of met elkaar door het gesprek aan te gaan over cultuur, opinie en maatschappelijke thema's en zo te voldoen aan de wettelijke kerntaken van openbare bibliotheken.³

Elke Schiedammer kan op ontdekkingstocht in de Bibliotheek Schiedam in de monumentale Korenbeurs. Of het nu gaat om dat ene boek, die mooie tentoonstelling, het lezen van de krant, het bijwonen van een voorstelling, het volgen van een workshop, het deelnemen aan een debat, om te studeren of om een kop koffie te drinken in de binnentuin: De bibliotheek is er echt voor alle Schiedammers, van 0 tot 100 jaar. We bieden hen een veilige, inspirerende en gastvrije thuishaven in een stad in ontwikkeling.

De Korenbeurs, in eerste instantie de Koopmansbeurs opende haar deuren in 1792. In de loop van de twintigste eeuw had het gebouw verschillende functies. Het werd onder meer gebruikt als sporthal en evenementenlocatie. Er werd getafeltennist, er werden feesten en beurzen georganiseerd, maar er vonden ook inentingscampagnes plaats. Sinds juni 2015 is het de hoofdvestiging van de Bibliotheek Schiedam: 7 dagen per week open, met sterke programmering, een prachtige binnentuin en een goede horecavoorziening.

IN DE WIJK

De Bibliotheek Schiedam wil haar diensten zo dicht mogelijk bij de klanten aanbieden, daarom bieden we niet alleen in de binnenstad een thuishaven aan in hoofdlocatie de Korenbeurs. We sluiten in onze wijkvestigingen zo goed mogelijk aan bij de behoeften van de bewoners. We streven er naar in deze beleidsperiode in minimaal 3 wijken (Oost, Nieuwland en Groenord-Zuid) samen met partners een locatie op te zetten voor informatie, taalactiviteiten en trainingen. Dicht bij de bewoners, met de nadruk op talentontwikkeling, het verminderen van de kansenongelijkheid en het versterken van basisvaardigheden.

Wijklocatie De Singel 24

Samen met o.a. PRIMO, het Albeda-college, de Brede School Academie, Petje af, de gemeente Schiedam, NL-training, Stichting Aanzet en andere partners zullen we in de komende jaren een Open Leercentrum gaan ontwikkelen in de Singel 24, voor alle bewoners van Oost en soms ook breder.

³ <https://www.debibliotheeken.nl>>wsob

Wijklocatie De Klinker jeugdbibliotheek

De mooie jeugdbibliotheek in de Klinker zal meer nog dan nu ingezet gaan worden voor het ondersteunen van de jeugd en hun ouders in Schiedam-Noord. We zullen onze dienstverlening in deze vestiging verder uitbreiden met o.a. workshops voor jonge kinderen en hun ouders.

Wijklocatie De Nieuwe Harg

De Nieuwe Harg, een goedlopend uitleenpunt voor onze volwassen klanten nabij de Hof van Spaland, blijft onverminderd belangrijk. Dankzij de inzet van onze vrijwilligers kunnen we daar veel mensen van dienst zijn.

Wijklocatie De Hof in Zuid

Wijkcentrum de Hof in Zuid is bij uitstek voor de bewoners van de Gorzen, voor wie de Korenbeurs niet naast de deur is en die misschien wat minder mobiel zijn, de plek om een mooi boek uit te zoeken of om een gereserveerd boek naar toe te laten komen. We verzorgen hier ook een kleine collectie jeugdboeken voor de jongste kinderen in de wijk. We werken fijn en nauw samen met onze vrijwilligers en het wijkcentrum.

DE BIBLIOTHEEK SCHIEDAM EN HAAR PARTNERS

De Bibliotheek Schiedam is als een ware spin in het web formeel en informeel verbonden met de burgers en een groot aantal maatschappelijke, educatieve en culturele partners in en om de stad. We werken samen in het belang van de burger. We zoeken altijd naar maatwerk in de stad, in overleg met de diverse partners.

PROGRAMMA

De Bibliotheek Schiedam werkt in haar programma-aanbod (zoveel mogelijk) vanuit de vraag van klanten en partners, zonder dat we onze maatschappelijke rol uit het oog verliezen. Hierbij wordt het DNA van de bibliotheek zorgvuldig bewaakt. Een vraag kunnen we spontaan krijgen uit de stad of we kunnen aanbod stimuleren om een vraag te achterhalen. De Bibliotheek Schiedam biedt op diverse locaties in de stad programma aan, in principe altijd in samenwerking met andere partners uit de stad. Waar mogelijk wordt aangesloten op initiatieven uit stad.

Programma en collectie zijn in de Bibliotheek Schiedam nauw aan elkaar verbonden. Zoals de bibliotheek in haar collectie een breed en open aanbod heeft, zo is ook het aanbod van haar programmering breed, laagdrempelig en neutraal. De Bibliotheek Schiedam zorgt in de voormalige Koopmansbeurs, op de beursvloer van weleer, voor een levendige handel in kennis en informatie voor al haar bezoekers. De bijdragen van de partners in de Korenbeurs - horecapartner Césant en de opnamestudio van lokale omroep SCHIE TV - zijn hierin van wezenlijk belang.

De programmamakers van de Bibliotheek Schiedam hebben 'dankzij' de coronacrisis meer ervaring op kunnen doen met hybride aanbod. Het realiseren van een uitzendstudio in de Korenbeurs heeft

mede bijgedragen aan een kwalitatieve manier van experimenteren hierin. Samen met de lokale omroep SCHIE TV en technische partners uit de stad is er een solide basis gelegd voor uitbreiding en verdieping van online programmering door de Bibliotheek Schiedam. Hiermee kan de Bibliotheek Schiedam nog breder inzetten op haar kernfunctie ontmoeting & debat.

De ondersteunende rol van horecapartner Césant draagt bij aan het hoge niveau van programmeren in de Bibliotheek in de Korenbeurs. De ontspannen sfeer en service van Césant zorgt voor extra ontmoeting met de klant tijdens of na een activiteit, waarmee nog meer afstemming in vraag en aanbod kan worden gestimuleerd.

COLLECTIE

In 2020 is een collectiebeleidsplan⁴ opgesteld. Dat beleidsplan biedt een kader voor het cijfermatig beheren en samenstellen van collecties door de Bibliotheek Schiedam en wordt jaarlijks bijgesteld. Het is de wettelijke taak van de bibliotheek om bij te dragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemeen publiek. De collectie was en is nog steeds een noodzakelijk middel om deze taak te vervullen.

Geen enkele bibliotheek heeft alle titels in huis en dat hoeft ook niet: wie in Nederland lid is van de openbare bibliotheek heeft toegang tot de collecties van alle openbare bibliotheken in ons land, zowel fysiek als digitaal. Door het goed op elkaar afstemmen van al deze collecties ontstaat een pluriforme Collectie Nederland die bijdraagt aan de functie van de bibliotheek en waarin de klant kan vinden wat hij of zij zoekt.

Het collectiebeleidsplan van Bibliotheek Schiedam is afgeleid van het *Gezamenlijk Collectieplan 2020-2024* van de Koninklijke Bibliotheek⁵. In dat landelijke collectieplan zijn 58 afspraken opgenomen die deze afstemming moeten bewerkstelligen. De verantwoordelijkheden van verschillende partijen in het openbare-bibliotheekveld aangaande collecties zijn hierin vastgelegd. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over specifieke collectieonderdelen en collectie gerelateerde thema's die op landelijk niveau aandacht vragen. Voor een verdere uitwerking verwijzen we graag naar ons *Collectiebeleidsplan 2020-2024*.

ONLINE BIBLIOTHEEK

De komende jaren zal er een steeds groter aanbod ontwikkeld worden voor hen die ten behoeve van hun brede persoonlijke ontwikkeling willen blijven leren. Ook voor deze Schiedammers is het van belang dat er mogelijkheden zijn om hun vaardigheden te vergroten en andere interessegebieden aan te boren. Door mensen in staat te stellen te leren en te ontwikkelen kan worden bijgedragen aan welzijn, brede welvaart en inclusie in onze veranderende samenleving. De Bibliotheek Schiedam wil zich hiervoor inzetten.

De Bibliotheek Schiedam biedt via haar website direct toegang tot een breed aanbod aan digitale diensten die ook onderdeel uitmaken van de collectie. De komende 4 jaar willen we deze diensten meer bekendheid geven en het gebruik ervan optimaliseren. De meeste van onze abonnementen

⁴ Collectiebeleidsplan De Bibliotheek Schiedam 2020-2024.

⁵ https://www.bibliotheeknetwerk.nl/sites/default/files/2020-04/gezamenlijk_collectieplan_2020_2024.pdf

geven direct toegang tot een zeer uitgebreide collectie van e-books en luisterboeken, via onze website. Daarop zijn ook vele Digitale Bronnen beschikbaar: een breed scala aan handige, leerzame en interessante informatie, zoals de tests van de Consumentenbond, Oefen voor het Theorie-examen rijbewijs, de Uittrekselbank, Delpher en nog veel meer. Ook links naar wetenschappelijke informatie en naar Worldcat zijn opgenomen.

De Koninklijke Bibliotheek heeft als pilot voor alle bibliotheken in Nederland een breed aanbod online cursussen ingekocht, die worden verzorgd door twee verschillende aanbieders. Op deze wijze worden meer dan 160 cursussen ontsloten via de individuele bibliotheekwebsites. Het aanbod is zeer uiteenlopend; zo wordt er een cursus *Mindmappen* aangeboden, maar kun je ook *Spaans*, *Excel*, *Presenteren*, *Inspirerend Leiderschap* of de cursus *Kritisch denken* volgen. Onlangs is besloten deze pilot te verlengen tot eind 2022.

GESTELDE DOELEN 2022-2025

- De samenwerking met partners in de wijken wordt bestendigd en waar mogelijk (verder) uitgebreid en geformaliseerd.
- Het samen met partners inrichten van open Leercentra in de wijken Nieuwland, Groenord-Zuid en Oost.
- Minimaal 50% van de collectie is bedoeld voor de jeugd tot 18 jaar.
- We gaan uitbreiden met een meertalige collectie voor ouders en kinderen.
- We streven naar een pluriforme collectie met als streefbezit 62.500 materialen.
- Gemiddeld vervangen we elk jaar minimaal 10% van de collectie.
- Er is gedurende het hele jaar programma aanbod vanuit cultuur, geletterdheid en ontmoeting & debat, met en waar mogelijk bij stedelijke partners.
- We sluiten met de Korenbeurs zoveel mogelijk aan op initiatieven in de binnenstad ter promotie van cultureel erfgoed Schiedam.
- Programma van de Bibliotheek wordt voor de doelgroep 18+ zowel fysiek als online aangeboden.
- We organiseren stedelijke debatreksen in samenwerking met SCHIE TV en lokale partners.
- Het gebruik van de Online Bibliotheek structureel meten, bevorderen en het aanbod blijven afstemmen op de behoefte van de klant.

04. HET BEVORDEREN VAN DE GELETTERDE SAMENLEVING

Sinds de oprichting van de openbare bibliotheken is ondersteuning van educatie en persoonlijke ontwikkeling het centrale doel. In de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) vinden we deze doelen terug in de 5 wettelijke taken.⁶ Uitgangspunt van een openbare bibliotheek is dat deze van iedereen is; de inwoners van Nederland zijn met elkaar eigenaar. Burgers bewustmaken van dat eigenaarschap is een belangrijk deel van de werkzaamheden van bibliotheekmedewerkers. De thuishaven die we zeggen te zijn, is een veilige plek waar je kunt zijn wie je bent en waar je je naar eigen inzicht kunt leren, ontwikkelen en scholen. De wijze waarop we met elkaar samenleven verandert continu, dus de manier waarop de Bibliotheek Schiedam dit organiseert verandert ook regelmatig.

GEZINSAANPAK

Kinderen vormen de toekomst, allen verdienen gelijke kansen in hun ontwikkeling. De stad werkt aan de kansen van ieder Schiedams kind via onder andere het onderwijs, de cultuur en de buitenruimte. Maar welke stappen neemt de Bibliotheek Schiedam concreet om hieraan bij te dragen?

In Schiedam werken we met de *Gezinsaanpak*, waarbij we kinderen en hun ouders vanaf de geboorte stimuleren om op een plezierige manier met lezen en taal bezig te zijn. We doen dat samen met het CJG, de kinderopvang, de scholen, de Gemeente Schiedam en andere netwerkpartners zoals Stichting Aanzet die in Schiedam o.a. de coördinatie van de *VoorleesExpress*⁷ voor haar rekening neemt. Ouders, leerkrachten en andere professionals kunnen bij ons terecht met vragen over lezen en over mediaopvoeding. Wij geven ze persoonlijk advies en tips die zij thuis kunnen gebruiken of we verwijzen hen naar de juiste instanties. De betrokkenheid van ouders en een talige thuisomgeving kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de leerresultaten van hun kinderen. Dit is wetenschappelijk overtuigend aangetoond.^{8 9}

Programma 0-4 jaar

“Het begint met één enkele eicel, net versmolten met een zaadcel. Binnen duizend dagen vormt dat minuscule bolletje zich tot een peuter van 12 kilo. Een compleet mensje dat eet, drinkt, al stapjes zet en woordjes spreekt, en zich heeft gehecht aan de ouders of verzorgers.

Nooit in zijn leven maakt een mens nog zo’n snelle ontwikkeling door. Die eerste duizend dagen zijn dan ook bepalend voor de rest van het leven. Voor hoe gezond het is, hoe slim, hoe gevoelig voor ziektes. Voor zijn gedrag en zijn kansen op de arbeidsmarkt. Wat in deze periode misgaat, is later amper meer in te halen.”¹⁰

⁶ <https://www.debibliotheeken.nl>wsob>

⁷ [Voorleesexpress.nl](https://www.voorleesexpress.nl)

⁸ Carter, S. (2003). *The impact of parent/family involvement on student outcomes*. Eugene, OR: Center for Appropriate Dispute Resolution in Special Education (CADRE).

⁹ Bakker, J., Denessen, E., Dennissen, M. & Oolbakkink-Marchand, H. (2013). *Leraren en ouderbetrokkenheid. Een reviewstudie naar de effectiviteit van ouderbetrokkenheid en de rol die leraren daarbij kunnen vervullen*. Nijmegen: Radboud Universiteit

¹⁰ De eerste 1000 dagen beïnvloeden het hele leven.” / Niki Korteweg, NRC, 20 augustus 2021.

In de beleidsperiode 2022-2025 heeft de doelgroep 0-4 jaar onze speciale aandacht. Door de inzet van speciaal ontworpen programma's stimuleren we op allerlei manieren het praten, speelse interactie, zingen met en voorlezen aan jonge kinderen, ondersteunen we kinderopvang, onderwijs en ouders van jonge kinderen bij het leren kiezen van de juiste titels. Dat kan ook een titel in de moedertaal zijn! Via de consultatiebureaus brengen we jonge ouders in aanraking met *Boekstart*, dat gebeurt ook met de pedagogisch medewerkers binnen de Kinderopvang, met het programma *Boekstart in de Kinderopvang*.

We organiseren in de bibliotheek voor de groep 0 tot 2 jaar en 2 tot 4 jaar en hun (laagtaalvaardige) ouders leuke workshops in de bibliotheeklocaties waarbij voorgelezen, gezongen en gespeeld wordt. Ouders die daar interesse in hebben, kunnen tijdens deze bijeenkomsten meteen informatie krijgen over het DigiTaalhuis zodat zij ook aan hun eigen ontwikkeling kunnen werken. In de locaties voor Kinderopvang waar veel kinderen met een taalachterstand komen wordt voorgelezen door onze Voorleesbrigade.

Programma 4-12 jaar

Voor de groep kinderen van 4 tot 12 jaar wordt in het basisonderwijs de meest uitgebreide versie van het programma de Bibliotheek op *school* ingezet door onze deskundige onderwijspecialisten. Ons belangrijkste doel is kinderen en docenten leesplezier te laten beleven en de leesmotivatie te vergroten. Kinderen die lezen leuk vinden maken veel leeskilometers en dat betekent een versnelling van de uitbreiding van de woordenschat en een verbreding van de context waarbinnen een kind nieuwe kennis op kan doen.

Wij trainen leerkrachten en andere professionals zodat zij in staat zijn op een bewuste manier media te gebruiken op de groep of in de klas. Dit doen we door te prikkelen en ze te leren om op een bewuste en activerende manier om te gaan met verschillende media. Aan de leescoördinatoren van de scholen bieden we de training *Open Boek* en nascholing aan.

Een essentieel onderdeel van de Bibliotheek op *school* is de beschikbaarheid van de collectie, dicht bij de kinderen en de leerkrachten. De collecties in alle schoolbibliotheken zijn een prachtige en noodzakelijke basis om op verder te bouwen. De onderwijspecialisten kopen boeken in op maat, introduceren ze in de klas en gebruiken ze in leesbevorderende programma's in de verschillende groepen, de leerlingen lezen ze op school en steeds vaker ook thuis, afhankelijk van het beleid van de school.

Op scholen zetten de onderwijspecialisten van de bibliotheek ook het zgn. leesgesprek in, een 1 op 1 interventie waarbij het kind op maat ondersteund wordt bij het zoeken naar boeken die aansluiten

bij de interesse en het leesniveau van het kind. Ook zijn er digitale tools voorhanden om leerlingen en hun ouders verder te ondersteunen.

Omdat in Schiedam veel ouders niet over voldoende basisvaardigheden (lezen, rekenen, digitale vaardigheden etc.) beschikken is een intensieve samenwerking tussen de bibliotheek en de scholen harde noodzaak, waarbij nadrukkelijk ook aandacht is voor de ouders.

Programma 12-18 jaar

De bibliotheek wil in deze beleidsperiode een soepele overgang realiseren naar het voortgezet onderwijs. De bibliotheek streeft er naar om eind 2025 met alle VO-scholen (12 - 18 jaar) in het werkgebied een goede vorm van samenwerking te hebben, van VSO tot Gymnasium.

Voor de VO-scholen levert de bibliotheek verschillende diensten. Vaak is dat collectie, op een aantal scholen koppelt de bibliotheek dat aan activiteiten zoals boekpromoties, ondersteuning bij het leesdossier, tips voor de leerkrachten en ondersteuning bij het opstellen van taalbeleid.

Het belang van meer lezen is onomstreden, zeker sinds het laatste PISA-onderzoek, waaruit - opnieuw - bleek dat leesvaardigheid en leesplezier van Nederlandse leerlingen waren afgenomen.¹¹ Toch is het niet nodig te wanhopen. Internationaal onderzoek toont aan dat leesbevordering effectief is. Dat geldt vooral voor zwakkere lezers en scholieren in het voortgezet onderwijs. Leesbevordering stimuleert leerlingen om meer te gaan lezen; daardoor gaan zowel hun leesmotivatie als leesvaardigheid erop vooruit.^{12 13} De onderwijsspecialisten voeren in overleg met de docenten inhoudelijke activiteiten uit met de groepen, hetzij in de klas, hetzij in de Korenbeurs.

CULTUUREDCATIE

De kennismaking met kunst en cultuur bevorderen, behoort tot een van onze vijf kerntaken. Waar beter te beginnen dan in het onderwijs? Sociaaleconomische verschillen vormen daar geen belemmering om leerlingen een basisvorming mee te geven in kunst en cultuur. Waar we eerder al projecten (mede) organiseerden als het Kinder-Poëziefestival, Taalparels en Culture Sneak Peek breiden we de focus de komende jaren uit naar het coördineren van een basisinfrastructuur kunst- en cultuureducatie in de stad. Het 'team cultuureducatie', tot 2021 onderdeel van Mooi Werk, heeft daarvoor de afgelopen jaren samen met culturele aanbieders al een goede basis gelegd. Het streven is om dit team vanaf 2023 beleidsmatig en organisatorisch in te bedden in de bibliotheek. In 2022 zal daartoe ook met scholen en culturele aanbieders verkend worden waar kansen liggen om met name taalontwikkeling in brede zin met kunst- en cultuureducatie te verweven.

¹¹ Gubbels, J., Van Langen, A., Maassen, N & Meelissen, M. (2019). *Resultaten PISA 2018 in vogelvlucht*. Enschede: Universiteit Twente.

¹² Van Steensel, R., Van der Sande, L., Bramer, W. & Arends, L. (2016). *Effecten van leesmotivatie-interventies: Uitkomsten van een meta-analyse*. Rotterdam: Erasmus Universiteit.

¹³ Nielen, T.M.J. & Bus, A.G. (2016) *Onwillige lezers: onderzoek naar redenen en oplossingen*. Delft: Eburon.

Kader voor bovenstaande is de regeling *Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024*¹⁴, die voorjaar 2021 is ingegaan. Het landelijke Fonds voor Cultuurparticipatie, de gemeente Schiedam en schoolbesturen primair onderwijs Schiedam stellen middelen beschikbaar om ook de komende jaren inspirerend en betekenisvol cultuuronderwijs mogelijk te maken voor alle leerlingen in Schiedam.

Dit team geeft in het kader van Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) samen met de lokale culturele aanbieders invulling aan de basisinfrastructuur cultuureducatie Schiedam. Hierdoor kunnen alle leerlingen in Schiedam tussen 4 en 18 jaar kennismaken met hun culturele omgeving door bezoek aan stedelijke culturele instellingen in Schiedam. Ook volgen zij onder schooltijd en naschools lessen in dans, muziek, theater, beeldende vorming, fotografie/nieuwe media en woordkunst. Speerpunten daarbij zijn vak-integratie en culturele representatie. Door kunstlessen te verbinden met andere vakken krijgen deze meer betekenis voor de leerlingen, maar ook voor leerkrachten. Culturele representatie helpt leerlingen van het cultureel zeer diverse Schiedam om hun thuiscultuur te verbinden met de bredere cultuur in stad en land. Het programma Cultuureducatie met Kwaliteit draagt daarmee bij aan de vorming van trotse, veerkrachtige en verdraagzame jonge Schiedammers.

In het kader van CMK wordt ook bijscholing verzorgd voor leerkrachten en netwerkactiviteiten. De bijscholing heeft als primair doel om leerkrachten de waarde van cultuuronderwijs zelf te laten ervaren. Scholen kunnen desgewenst de bijscholing toespitsen op bijvoorbeeld Theater en Taal of muziek. De netwerkactiviteiten helpen de relatie tussen de scholen en hun culturele omgeving te versterken. De werkwijze bij alle projecten is dialoog-gestuurd, waarbij visieontwikkeling en de vraag vanuit het onderwijs centraal staat. Zie bijlage projectplan *Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024* voor meer details.

GESTELDE DOELEN 2022-2025

- Ons doel is aan het eind van de beleidsperiode een multidisciplinair aanvullend ontwikkelingsaanbod te hebben op wijkniveau ten behoeve van het inlopen van aanwezige taalachterstanden bij kinderen en hun ouders.¹⁵
- De Bibliotheek Schiedam draagt bij aan het behalen van de doelstelling, zoals opgesteld in de Strategische Educatieve Agenda, dat 90% van de peuters en kleuters zonder taalachterstand doorstroomt naar groep 3.
- Idem voor de doelstelling dat in 2024 de maximale achterstand op gebied van de sociaal emotionele ontwikkeling, rekenen, motoriek en vooral van taal maximaal 6 maanden bedraagt.¹⁶
- Meer Schiedamse leerlingen maken naast de Bibliotheek op school gebruik van de andere locaties van de openbare bibliotheek. We streven naar minimaal 10% groei onder de jeugdleden tussen 2022 en 2025.
- De overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs verbeteren, zeker op het gebied van taal en lezen. Dit doen we o.a. door in de groepen 7, 8 en in de brugklas extra in te zetten op het uitbreiden van de woordenschat.

¹⁴ <https://www.cultuureducatiemetkwaliteit.nl/nieuwsbericht/cmk-2021-2024/>

¹⁵ Strategische Educatie Agenda 2021, Schiedam april 2021.

¹⁶ Strategische Educatie Agenda 2021, Schiedam april 2021, zie bijlages.

- Voor leerlingen in het basisonderwijs werken we samen met de scholen naar de volgende eindniveaus toe: het streven is dat alle kinderen minimaal met taalniveau 1F de overstap maken naar het Voortgezet Onderwijs.
- Voor leerlingen in het voortgezet onderwijs en MBO gelden de volgende eindniveaus: 2F voor VMBO en MBO 1, 2 en 3, 3F voor MBO-4 en HAVO, 4F voor VWO. Deze doelen zijn wettelijk vastgesteld.
- We bereiken per jaar minimaal 100 ouders van kinderen van 0-6 jaar met onze gezinsaanpak.

05. EEN LEVEN LANG LEREN EN PARTICIPEREN IN DE (DIGITALE) INFORMATIESAMENLEVING

De wijze waarop we met elkaar samenleven verandert continu. Niet iedereen beschikt over de vaardigheden om aan deze veranderingen adequaat het hoofd te bieden, met een dreigende tweedeling tot gevolg. De coronapandemie van het afgelopen jaar heeft deze verdeeldheid op allerlei vlakken, inburgering, digitalisering, de rol van de overheid als publieke dienstverlener en de afnemende lees- en cijfervaardigheden van Nederlanders bij herhaling aan het licht gebracht. De Bibliotheek Schiedam heeft als openbare bibliotheek de opdracht om burgers te ondersteunen en vaardigheden bij te brengen om mee te kunnen doen in de moderne samenleving. Dit betreft zowel digitale inclusie als toegang tot ondersteuning op alle basisvaardigheden. De Bibliotheek Schiedam wil een aantoonbare bijdrage leveren aan het vergroten van de zelfredzaamheid en participatie van burgers die over onvoldoende vaardigheden beschikken om goed mee te kunnen komen in de maatschappij. Dit kan de Bibliotheek Schiedam het beste realiseren in afstemming en met andere organisaties in het sociale domein.

LAAGGELETTERDHEID EN BASISVAARDIGHEDEN

Onder basisvaardigheden verstaan we taal, digitaal, financiën, gezondheid en sociaal juridisch. Basisvaardigheden vind je terug in tal van dagelijkse activiteiten. Burgers die onvoldoende beschikking hebben over basisvaardigheden hebben ook vaak te maken met andere problemen die verband houden met werk(loosheid), gezondheid, participatie, inburgering en integratie. Ook hebben zij vaker schulden en behoefte aan maatschappelijke ondersteuning.¹⁷ In Nederland hebben 2,5 miljoen mensen moeite met lezen, schrijven of rekenen.¹⁸ Daarnaast hebben ongeveer 4 miljoen mensen moeite de digitale ontwikkelingen bij te benen.¹⁹ Uit onderzoek is gebleken dat het percentage burgers in Schiedam dat over onvoldoende basisvaardigheden beschikt hoger ligt dan het landelijke gemiddelde, namelijk 32% van de inwoners van Schiedam.²⁰ Hierbij moet wel de kanttekening worden geplaatst dat niet iedereen hinder daarvan ondervindt in zijn of haar dagelijkse bestaan. De Bibliotheek Schiedam focust nadrukkelijk op het zo breed mogelijk organiseren van ondersteuning rondom alle basisvaardigheden. Zowel voor jongeren als voor volwassenen. De afgelopen jaren heeft de nadruk voornamelijk gelegen op laaggeletterdheid. Recent wordt steeds duidelijker dat de problematiek rondom gecijferdheid net zo omvangrijk is. De Bibliotheek Schiedam

¹⁷ Tel Mee met Taal; Bestuurlijke afspraken aanpak laaggeletterdheid 2020 -2024

<https://www.telmeemettaal.nl/documenten/publicaties/2019/09/09/bestuurlijke-afspraken-aanpak-laaggeletterdheid-2020-2024>

¹⁸ Stichting lezen en Schrijven <https://www.lezenenschrijven.nl/informatie-over-laaggeletterdheid-nederland#:~:text=In%20Nederland%20hebben%202%2C5,1%20op%20de%206%20mensen!>

¹⁹ IDO <https://www.digitaleoverheid.nl/achtergrondartikelen/informatiepunten-digitale-overheid-publieke-dienstverleners-helpen-mensen-die-moeite-hebben-met-digitale-overheid/>

²⁰ Wetenschappelijke Verantwoording Doelgroepenanalyse Laaggeletterden (pdf), zie bijlages

organiseert in nauw overleg met diverse partners uit het sociale domein van Schiedam programma en ondersteuning voor inwoners van de stad. Dit wordt gecontinueerd en verder uitgebreid.

DIGITAALHUIS

De Bibliotheek Schiedam biedt met het DigiTaalhuis een laagdrempelig aanbod met mogelijkheden om je een leven lang te blijven ontwikkelen. Het DigiTaalhuis, opgericht in 2019, in de Bibliotheek Schiedam is de spil in koppeling tussen vraag en aanbod rondom Nederlandse les, computerlessen en diverse activiteiten rondom taal-, financiële en gezondheidsvaardigheden. Zowel taalvragers, taalaanbieders als partners in de stad weten steeds beter de weg te vinden naar het DigiTaalhuis. De Bibliotheek Schiedam wil voortdurend zichtbaar zijn in de stad met de diensten van het DigiTaalhuis voor taalvragers, taalaanbieders en lokale partners. De Bibliotheek Schiedam sluit hierom volop aan bij allerlei netwerken in de stad om zo doelgericht mogelijk vraag en aanbod op elkaar af te stemmen.

De aangeboden activiteiten worden zo goed mogelijk afgestemd op vraag en behoefte van de Schiedammer. De Bibliotheek Schiedam stemt dit nauwkeurig af met de partners uit het sociale domein in de stad, maar ook met de collega's uit de frontoffice, aangezien zij dagelijks contact hebben met klanten en bezoekers van de bibliotheek. Naast het activiteitenaanbod kunnen Schiedammers ook gebruik maken van gratis WIFI, collectie, openbare computers en printers.

Activiteiten vanuit het DigiTaalhuis worden deels verzorgd door bibliotheekmedewerkers, ondersteund door vakkrachten of vrijwilligers. Anderzijds faciliteert de Bibliotheek Schiedam ruimtes en middelen aan partijen uit de stad om basisvaardigheden activiteiten te organiseren voor Schiedammers. Het leveren van zoveel mogelijk maatwerk voor Schiedammers met basisvaardigheden vraagstukken staat bij het DigiTaalhuis altijd voorop. Er zal altijd verwezen worden naar de meest adequate ondersteuning.

WORD VAARDIG OP DE DINSDAGAVOND

De Bibliotheek Schiedam opent wekelijks op dinsdagavond haar deuren voor publiek en partners met divers aanbod rondom de vijf basisvaardigheden. Tijdens deze avonden zijn meerdere locaties van de Bibliotheek geopend voor activiteiten vanuit het DigiTaalhuis, maar ook voor andere partners uit het stad. Tijdens deze avonden is er ruimte voor taalcoaching, leeslessen, taalcafé's, computerlessen en IDO-ondersteuning, maar er is ook volop ruimte voor presentaties, netwerk ondersteuning, conferenties of bijvoorbeeld rondleidingen.

Het grotere doel van deze avond is een herkenbaar podium met aandacht voor laaggeletterdheid specifiek, maar basisvaardigheden in het algemeen. De Bibliotheek Schiedam heeft de plannen voor deze avondopenstelling getoetst bij partners uit het sociale domein, waarbij er grote belangstelling

bleek te bestaan om een bijdrage te leveren en samen te werken. Met deze avonden streeft de Bibliotheek Schiedam naar nog meer maatwerk en we helpen zo de Schiedammers op weg in de gedigitaliseerde en vaak ingewikkelde wereld van vandaag.

INFORMATIEPUNT DIGITALE OVERHEID (IDO)

De wettelijke taken van bibliotheken in het sociale domein worden de aankomende jaren verder uitgebreid met het inrichten van een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Het IDO is er voor mensen die moeite hebben met digitale dienstverlening en vragen hebben over het zaken doen met de overheid. De Informatiepunten worden ondergebracht in bibliotheken in Nederland, omdat deze laagdrempelig zijn en mensen kunnen er makkelijk binnenlopen. Medewerkers van de Bibliotheek Schiedam worden speciaal getraind op vraagherkenning en zakelijke empathie. Het betreft vragen over huurtoeslag, AOW, werk, uitkering, belastingen of zorg en toeslagen. Bij persoonsgebonden vragen wordt doorverwezen naar lokale partners, zoals Minters, WOT's, Humanitas, Formulierenbrigade of cliëntenondersteuners van de gemeente en zorgkantoren.

Bibliotheekmedewerkers zijn geen experts op het gebied van sociaal juridische vraagstukken, ze zijn geen professionals die helpen met het invullen van de formulieren, bibliotheekmedewerkers zijn wel (door)verwijzers voor burgers en verbinder tussen vraag en informatie.

De Bibliotheek Schiedam heeft met Minters (sociaal raadslieden) een samenwerkingsconvenant opgesteld voor het Sociaal Juridisch Kenniscentrum Schiedam. Met deze samenwerking heeft de Bibliotheek Schiedam een professionele partner, die meedenkt in de opzet en die haar expertise inzet voor klanten van het IDO. De vorm van het IDO is aan de voorkant nog niet bepaald. Het inrichten van het IDO verzorgt de Bibliotheek naar de maat van vragen van Schiedammers en in samenspraak met behoefte aan ondersteuning door of voor partners uit het sociale domein in de stad.

INBURGERING

De nieuwe *Wet Inburgering* treedt in werking op 1 januari 2022. Gemeenten krijgen een belangrijke rol bij de begeleiding van nieuwkomers die inburgeringsplichtig zijn. Het doel van de Wet inburgering is dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk meedoen in Nederland. En daarnaast dat ze zo snel mogelijk werk vinden. Een combinatie van leren van de taal en meedoen aan de Nederlandse samenleving is een belangrijk onderdeel van het nieuwe inburgeringsstelsel. Het volgen van een stage of (vrijwilligers)werk zijn daar voorbeelden van. In Schiedam (en de gemeentes Maasluis en Vlaardingen) zal Stroomopwaarts de regietaak rondom Inburgering gaan vervullen. De Bibliotheek Schiedam heeft voor Stroomopwaarts samen met de Bibliotheek de Plantaan een regionale menukaart samengesteld met activiteiten die bibliotheken kunnen organiseren voor inburgeraars. Deze activiteiten worden door de Bibliotheek Schiedam zelf of in samenwerking met andere partijen georganiseerd óf de Bibliotheek Schiedam faciliteert ruimtes of middelen aan partijen om activiteiten te organiseren voor inburgeraars.

GESTELDE DOELEN 2022-2025

- De aankomende jaren is er naast aandacht voor laaggeletterdheid meer aandacht voor basisvaardigheden algemeen in aanbod en samenwerking vanuit de Bibliotheek Schiedam.
- Met de *Dinsdagavond Basisvaardigheden* organiseert de Bibliotheek Schiedam samen met partners een herkenbare educatieve plek voor Schiedammers.
- De Bibliotheek verzorgt in samenwerking met partners uitbreiding aanbod basisvaardighedenprogramma in Nieuwland, Oost en Groenoord.
- De Bibliotheek Schiedam organiseert in samenwerking met partners maatwerk voor het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO).
- De Bibliotheek Schiedam organiseert in samenwerking met diverse partners in MVS verband maatwerk voor Inburgering.
- De Bibliotheek Schiedam verzorgt trainingen voor alle taalvrijwilligers in de stad.
- De landelijke certificering van het DigiTaalhuis Schiedam is intern geborgd en garandeert de kwaliteit van diensten voor de stad.

06. BEDRIJFSVOERING

De dienstverlening van de bibliotheek wordt grotendeels ondersteund en gefaciliteerd door werknemers die verantwoordelijk zijn voor de dagelijkse bedrijfsvoering, zoals financiën en Human Resource Management. Zonder deskundig ondersteunend personeel kan de missie van de Bibliotheek Schiedam niet goed in de praktijk worden gebracht. Ook goede huisvesting voorzien van stabiele ICT-systemen is een belangrijke voorwaarde bij professionele uitvoering van de dienstverlening, waarbij communicatie - fysiek en digitaal - in de toekomst steeds belangrijker wordt.

HRM

De medewerkers van de Bibliotheek Schiedam zijn betrokken, enthousiaste, vakbekwame en gemotiveerde professionals. Zonder hun betrouwbare deskundigheid kan de Bibliotheek Schiedam haar ambities niet realiseren. Gezien de snelle ontwikkelingen in de maatschappij en in de branche wordt flexibiliteit steeds belangrijker. Modern bibliotheekwerk verlegt de focus van collecties naar dienstverlening en communicatie. De Amerikaanse professor David Lankes wordt gezien als een van de toonaangevende denkers over de toekomst van het bibliotheekwerk. Hij ziet het als onze taak om de samenleving te (helpen) veranderen.²¹ Dat vraagt om andere, nieuwe competenties van de bibliotheekmedewerker. De nieuwe bibliotheekmedewerker faciliteert conversatie, dialoog en uitwisseling, zodat nieuwe kennis kan ontstaan. Hij/zij moet kunnen informeren, maar vooral ook kunnen verbinden om ontmoeting en debat mogelijk te maken. In dit kader worden met en door landelijke partijen zoals de KB, de VOB en de Stichting BibliotheekWerk beroepsopleidingen gerealiseerd, zoals die van 'community librarian'.

In 2022 zal het nieuwe functiewaarderingssysteem Functiehuis KE/OB geïmplementeerd worden. De voorbereidingen hiervoor zijn reeds gedaan in 2021.

Deskundigheidsbevordering

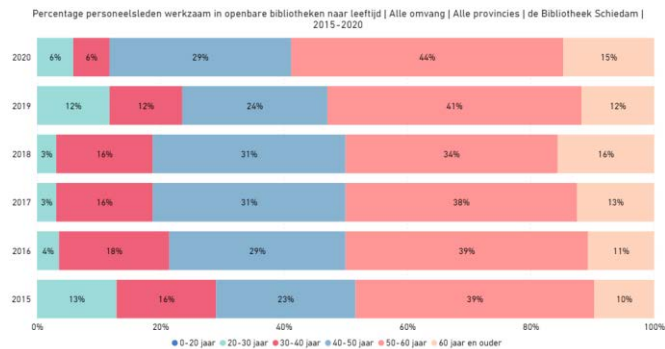
Ons beleid is er op gericht over een team van goed gemotiveerde professionals te beschikken. We werken aan onze competenties zowel individueel, als team en als organisatie. Om dit te bereiken wordt er geïnvesteerd op scholing en deskundigheidsbevordering van de medewerkers. De Bibliotheek Schiedam staat met een open blik zonder vooroordelen in de samenleving. De bibliotheek geeft persoonlijke aandacht, zet in op duurzame inzetbaarheid en stimuleert ontwikkeling en groei. Duurzame ontwikkeling van de individuele medewerker staat centraal in de strategische personeelsplanning. Medewerkers krijgen de gelegenheid een opleiding te volgen en hun vaardigheden te ontwikkelen. Waar nodig wordt gezorgd voor professionele ondersteuning en hulpmiddelen. Structurele deskundigheidsbevordering naar de eisen van de huidige tijd is de norm voor al onze medewerkers. Naast dit individuele programma zal team- of organisatie-breed deskundigheidbevordering plaatsvinden door middel van thematische sessies.

²¹ R. David Lankes, *Veldgids voor nieuw bibliotheekwerk*, 2016

Diversiteit en inclusie

We zijn een aantrekkelijke werkgever voor iedereen en letten op diversiteit binnen ons team, hoewel dat toch lastig in praktijk is te brengen. Wij streven naar een personeelsbestand dat een afspiegeling is van de samenleving en we creëren kansen en mogelijkheden om capaciteiten en talenten van medewerkers optimaal te benutten. We streven naar een inclusief

team, want de bibliotheek is een open organisatiecultuur waar verschillen gewaardeerd en benut worden. De komende beleidsperiode anticiperen we op uitstroom (verwacht 1,67 fte wegens pensionering) en doorstroom, om kennis te borgen en waar nodig nieuwe kennis op te doen. Bij de werving van nieuw personeel wordt naast het juiste inhoudelijke beroepsprofiel ook gelet op het naleven van de Code Culturele Diversiteit.

Vrijwilligers

De Bibliotheek Schiedam beschikt over een bestand van ca. 135 vrijwilligers die zich om uiteenlopende redenen inzetten voor leden en bezoekers van de bibliotheek. De Bibliotheek Schiedam onderschrijft artikel 48 van de cao dat vrijwilligers niet werken ter vervanging van betaalde medewerkers, maar ondersteunende taken verlenen. Hun bijdrage is onmisbaar. De bibliotheek constateert dat het aantal vrijwilligers dat aan de organisatie is verbonden, de laatste jaren enorm is gegroeid. In de samenleving wordt steeds meer een beroep gedaan op mensen die zich belangeloos voor anderen inzetten. Daarom is het zaak dat de Bibliotheek Schiedam vrijwilligers weet te binden en boeien, waardering toont en uitspreekt, aandacht geeft en hen een fijne (werk) omgeving biedt. De komende jaren zal het vrijwilligersbeleid worden aangescherpt en herijkt. Daarbij ligt de nadruk op het verbeteren van de persoonlijke begeleiding en de inzet van specifieke talenten van de vrijwilliger. In de communicatie van de Bibliotheek Schiedam zal de waardering voor de inzet van vrijwilligers een prominente rol spelen.

Stage

De Bibliotheek Schiedam levert als werkgever een bijdrage aan het beschikbaar stellen van stageplaatsen, zowel regulier als maatschappelijk. We zetten ons daarmee op de kaart als een aantrekkelijke werkgever en verwelkomen stagiairs van harte zodat we ons door hun open en frisse blik kunnen laten inspireren. Hiervoor zal actief verbinding worden gelegd met regionale opleidingen, zodat de bibliotheek goed kan aansluiten op de scholingsvraag. In een herzien stagebeleid wordt dit vastgelegd.

COMMUNICATIE & PR

Aansluitend bij de algemene missie en visie van de Bibliotheek Schiedam formuleren we de basis communicatieboodschap van de bibliotheek als volgt: *De Bibliotheek Schiedam is een gastvrije, veilige en inspirerende thuishaven voor alle Schiedammers, van jong tot oud, op het gebied van taal,*

persoonlijke ontwikkeling, overheidsinformatie en kennismaking met literatuur, kunst en cultuur. De Bibliotheek Schiedam gaat verder...

Deze boodschap ligt altijd ten grondslag aan de communicatie naar de volgende doelgroepen:

- A. Leden, bezoekers en alle inwoners van Schiedam (de klant)
- B. Maatschappelijke partners, scholen (BO en VO) en de Gemeente Schiedam
- C. Medewerkers en vrijwilligers van de Bibliotheek Schiedam

Gezien de organisatorische inrichting van de Bibliotheek Schiedam worden de beschikbare uren (0,75 fte) ingezet voor de werkzaamheden voor doelgroep A. Maar in Schiedam is bewust gekozen voor de lijn van Communicatie & PR, oftewel Public Relations. Contact met doelgroep B, C en de pers is daarom even belangrijk en wordt ook door directie, het MT en betrokken medewerkers opgepakt.

Het vergroten van het bereik is een belangrijk doel. Dit doen wij onder andere door meer bekendheid te genereren voor (de activiteiten van) de Bibliotheek Schiedam. Hiervoor zetten we traditionele communicatiemiddelen in, maar de bibliotheek maakt ook gebruik van online toepassingen. De diversiteit van Schiedam vraagt om een diverse mix van middelen en media, zowel traditioneel als online. Door een weloverwogen mix in te zetten, wordt de boodschap verstrekt en bereik je een breed scala van ontvangers.

In de praktijk richten wij ons op communicatieactiviteiten die het gebruik van onze producten, diensten en activiteiten stimuleren. Meer bezoekers, behoud van leden/vrijwilligers en het werven van nieuwe leden/vrijwilligers zijn hierbij belangrijke speerpunten. Algehele tevredenheid onder leden en bezoekers en een positief oordeel over de bibliotheek als toegankelijke organisatie in de stad, zijn voor de Bibliotheek Schiedam een belangrijke graadmeter. We focussen onze berichtgeving daarom op aanwezigheid, vindbaarheid en relevantie.

Data uit het doelgroep segmentatiesysteem Mosaic/Wise dient altijd als onderlegger bij de concrete invulling van de boodschap en de middelen bij benadering van onze doelgroep. Het stelt de bibliotheek in staat te zien hoe de populatie er uitziet, of in de toekomst uit gaat zien, in een bepaalde wijk en wat de bijbehorende behoeften zijn. Het continu veranderende on- en offline medialandschap is een aandachtspunt voor de bibliotheek.

Binnen het MT wordt op regelmatige basis vastgesteld hoe de doelstellingen van de programmalijnen worden vertaald naar communicatie-acties. Gezamenlijk wordt bepaald welke doelstelling zich vertaalt naar welk onderwerp (content), welke prioriteit dat krijgt binnen de communicatie en welke middelen daarbij ingezet gaan worden. Hiermee is het vakgebied communicatie & public relations stevig ingebed in de bedrijfsvoering van de Bibliotheek Schiedam. Een Communicatieplan wordt hiervoor ontwikkeld.

FACILITAIRE ONDERSTEUNING

De Bibliotheek Schiedam is een gastvrije thuishaven. Het beheer van de Korenbeurs is de taak van de facilitair medewerker. De facilitair medewerker is het eerste aanspreekpunt bij het gebruik van de Korenbeurs door derden. Inrichtingselementen en inventaris zullen zoveel mogelijk modulair worden uitgevoerd, zodat deze te allen tijde eenvoudig elders kunnen worden ingezet. De inrichting zal, in

samenwerking met de wensen van de programmalijnen, per locatie worden onderhouden en zo nodig geoptimaliseerd.

Qua bereikbaarheid en toegankelijkheid zorgt de bibliotheek ervoor dat zij aan alle voorwaarden voor openbare gebouwen voldoet. De bibliotheek streeft ernaar om onderhoud en beheer van alle locaties ook zoveel mogelijk te laten aansluiten op de eisen die op modern gebouwbeheer van toepassing zijn als het gaat om duurzaamheid en energiezuinigheid (BENG-eisen).

INFORMATIE- EN COMMUNICATIETECHNOLOGIE (ICT) EN AVG

Het voortdurend herkennen en benutten van nieuwe kansen en mogelijkheden op het gebied van ICT is van doorslaggevend belang bij de ontwikkeling van de bibliotheek als relevante maatschappelijke organisatie. Nieuwe technologieën als AI (artificial intelligence) kunnen worden ingezet om (het beheer van) de collectie te optimaliseren en steeds verder te automatiseren. Deze ontwikkelingen volgen we uiteraard in een groter bibliotheek-verband op de voet. Innovaties uit de bibliotheekbranche worden eveneens nauwlettend gevolgd en toegepast als ze van meerwaarde zijn voor onze vestigingen.

De afdeling ICT is daarnaast verantwoordelijk voor het goed functioneren van alle hardware in de zowel de backoffice-kantoren als op de diverse bibliotheeklocaties. Actualiteit op het gebied van technologie en ICT-toepassingen, heeft hierbij ook onze prioriteit, in overleg met het MT en de programmalijnen.

Om de zorg voor de bescherming van de persoonsgegevens en de privacy van de gebruikers te waarborgen heeft de bibliotheek een externe gekwalificeerde en geregistreerde Functionaris Gegevensbescherming (FG). De FG heeft in 2020 bestuurders, directie en medewerkers geattendeerd op de verplichtingen voortvloeiend uit de AVG met specifieke aandacht voor informatieveiligheid. Voor de komende beleidsperiode zal dit programma jaarlijks in geactualiseerde vorm worden aangeboden aan alle medewerkers.

KWALITEITSCERTIFICAAT

De Bibliotheek Schiedam heeft in 2020 opnieuw een officieel kwaliteitscertificaat ontvangen van de Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal (CBCT). Met het certificaat heeft de Bibliotheek Schiedam de bevestiging gekregen de organisatie, functies en diensten op een juiste manier uit te voeren en aan de gestelde kwaliteitsnormen te voldoen. Het certificaat is vier jaar geldig; in 2024 zal hiervoor een nieuwe audit worden afgenomen.

Procesmanagement, risicomanagement, compliance en certificering vallen onder de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het MT. Voor de komende beleidsperiode is het streven een kwaliteitsmanagementsysteem te implementeren

FINANCIËN

In de afgelopen beleidsjaren is de Bibliotheek Schiedam steeds weer een betrouwbare, professionele en financieel gezonde organisatie gebleken. Uiteraard was, is en blijft de Bibliotheek Schiedam hiervoor in belangrijke mate afhankelijk van gemeentelijke subsidies. Naast de maatschappelijke en educatieve opgaven volgt nu vanaf 2022 ook een extra culturele opgave, die van cultuureducatie. In overleg met de gemeente Schiedam zijn hiervoor separate afspraken gemaakt op basis van een meerjarige projectsubsidie, tussentijds geëvalueerd en niet te verwarren met een voorgenomen jaarlijkse bezuiniging van 50K per jaar vanaf 2022 en verder. Een bezuiniging die in de komende beleidsperiode gedekt wordt vanuit eigen middelen.

GESTELDE DOELEN 2022-2025

- Strategische personeelsplanning: van duurzame inzetbaarheid naar nieuwe aanvullingen op de formatie.
- Gezien de beleidsvoornemens een nodige uitbreiding overall van 4 fte.
- Implementatie van functiewaarderingssysteem Functiehuis KE/OB.
- Structurele deskundigheidsbevordering naar de eisen van de tijd.
- Strategische vrijwilligersbeleid herijken en uitbreiden.
- Stagebeleid actualiseren.
- Realiseren Communicatieplan voor komende beleidsperiode.
- Hernieuwde certificering in 2024.

07. BRONNEN EN BIJLAGES

- Carter, S. (2003). *The impact of parent/family involvement on student outcomes*. Eugene, OR: Center for Appropriate Dispute Resolution in Special Education (CADRE).
- Bakker, J., Denessen, E., Dennissen, M. & Oolbekkink-Marchand, H. (2013). *Leraren en ouderbetrokkenheid. Een reviewstudie naar de effectiviteit van ouderbetrokkenheid en de rol die leraren daarbij kunnen vervullen*. Nijmegen: Radboud Universiteit.
- Strategische Educatie Agenda 2021, Schiedam april 2021.
- Gubbels, J., Van Langen, A., Maassen, N & Meelissen, M. (2019). *Resultaten PISA 2018 in vogelvlucht*. Enschede: Universiteit Twente.
- Van Steensel, R., Van der Sande, L., Bramer, W. & Arends, L. (2016). *Effecten van leesmotivatie-interventies: Uitkomsten van een meta-analyse*. Rotterdam: Erasmus Universiteit.
- Nielen, T.M.J. & Bus, A.G. (2016) *Onwillige lezers: onderzoek naar redenen en oplossingen*. Delft: Eburon.
- IDO <https://www.digitaleoverheid.nl/achtergrondartikelen/informatiepunten-digitale-overheid-publieke-dienstverleners-helpen-mensen-die-moeite-hebben-met-digitale-overheid/>
- Wetenschappelijke Verantwoording Doelgroepenanalyse Laaggeletterden (pdf)
- Inburgering <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/inburgeren-in-nederland/nieuwe-wet-inburgering>
- Ambitieplan Taalvaardig Schiedam (pdf)
- Leven lang leren in de praktijk Annemarie Poels januari 2019
<https://www.probiblio.nl/uploads/2019%20Bestanden/Leven%20Lang%20Leren%20in%20de%20bibliotheek.pdf>
- Tel Mee met Taal; Bestuurlijke afspraken aanpak laaggeletterdheid 2020 -2024
<https://www.telmeemettaal.nl/documenten/publicaties/2019/09/09/bestuurlijke-afspraken-aanpak-laaggeletterdheid-2020-2024>
- Bibliotheekconvenant 2020–2023